

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VII., Csömöri-út 28. szám (Garai bazár),
ahová minden levél és küldemény címzendő.Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:

Egy óra 40 (80 fillér)	Félévre 2.40 (4.80 Kor.)
Negyedévre 1.20 (2.40 „)	Egyes szám 20 fillér.

Mire kell a Konzum?

Mindennap halljátok odahaza, magatok is elsóhajjátok nem egyszer: *nagy a drágaság, nem bírja a szegény ember!*

Nos, a nagy drágaság megvan, de sóhaj-tással nem segítünk rajta. Oda *cselekedet* kell.

A drágaság nem olyas valami, amin segítenünk — legalább részben — ne lehetne. Csakhogy a segítséghez *akarát* is kell. Akarat, amely nem sajnál egy kis fáradságot a dolgok megfontolásától.

Miről is van szó? A drágaságról. Drága az élelmiszer, drága a ruha, nagy a család, kicsi a fizetés, nem lehet megélni belőle és élni mégis *muszáj*.

De *hogyan* éljünk meg? Takarékoskodnunk nem lehet jobban. Kevesebbet beszereznünk az eddiginél is, lehetetlen. **Olcsóbban** keil tehát beszereznünk. Olyan forrást kell találnunk a beszerzésre, amely olcsóbb a kiskereskedőnél. A kiskereskedő ugyanis nagyban vesz s így olcsóbban vesz: drágán ad s a hasznot zsebredugja. Miért ne maradhatna ez a haszon a *mi zsebünkben*, miért ne vehetnénk mi is olcsóbban és nagyban? Mindegyikünk külön-külön keveset fogyaszt s így keveset vásárol. De együtt sokat fogyasztunk s ha együtt vásárlunk, sokat és olcsóbban veszünk. Mivel pedig minden vásárláskor nem állhatunk össze ezren és ezren egy-egy negyedkiló vaj vagy egy-egy szál gyertya kedvéért, hogy az ezreknek szükséges gyertyát nagyban és olcsón vegyünk, szükségünk van egy szervezetre, amely állandóan nagyban és olcsón vesz, de a hasznot zsebre nem dugja, hanem olcsón adja az árut kicsinyben is tagjai számára.

Ilyen szervezet minden *modern fogyasztó-szövetkezet* és ilyennek kellene lenni a mi Konzumunknak is. Egy-egy nagyobb modern szövetkezet évente száz és száz koronát takarít meg tagjainak úgy, hogy a nagyban vett jó minőségű árut olcsón adja. Pl. a lipcsei nagy munkásszövetkezet minden tagja átlagban évente körülbelül 250 koronát *takarít meg*, azaz átlagos jövedelme tizedrészét. A nagy belga fogyasztószövetkezetek tagjai még ennél is jóval több, valóságos jövedelememelkedésben részesülnek. Az angol munkásszövetkezeteket nem is hozzuk fel példának, mert azok akkorák, hogy két milliányi tagjoknak *több illiárd koronát* jövedelmeztek már fennállásuk óta.

Tudni kell ugyanis, hogy mennél több tagja van a szövetkezetnek, annál olcsóbban vásárolhatnak benne a tagok, hiszen a szövetkezet annál többet és annál olcsóbban szerezhet be tagjai részére. Hogyan lehet az mégis, hogy Magyarország legnagyobb szövetkezte: a Máv.-alkalmazottaké, *tagjait majdnem semmi előnyben nem részesíti?*

Azt is megmondjuk. Ezeket a nagy külföldi szövetkezeteket az igazgatóság nem a

részvényesek, hanem a tagok érdekében vezet. Azokban olcsó az áru, mert a szövetkezet fenntartása aránylag kevésbe kerül, az áruk beszerzésénél nem az igazgatósági tag urak nemtörődömsége, vagy a szállítókkal való személyes ismeretség dönt, hanem az áruk jósága és olcsósága. Ami jó és olcsó: azt veszi a szövetkezet és azt is kapják a tagok. A szövetkezetnek így nagy a forgalma, mert mindenki olcsón szeret venni.

Külföldön nem jönnek az igazgatósági ülésre protekciós aszalt szilvával teli zsebbel és a szövetkezetnek hasznát nem a gondnoki fizetések nyelik el, hanem megmarad a tagoknak. Ezek a nagy szövetkezetek nem voltak évtizedeken át telt jászol minden éhes jószág részére. Ezek a külföldi szövetkezetek évtizedeken át nem voltak a korrupció fészkei, protekciós igazgatók és protezsált szállítók jövedelmi forrásai, belőlük nem egy klikknek, nem is a részvényeseknek, hanem a fogyasztó tagoknak volt hasznuk.

Tiszta kézzel dolgozni, olcsón venni és olcsón adni, a fogyasztónak juttatni a hasznot, nem a részvényeseknek: ez volt külföldön az alapelv. És ezzel az alapelvvél kicsi, jelentéktelen szövetkezetekből milliókat forgató és tagjaiknak százezreket megtakarító óriási szervezetekké váltak, amelyek annyira mérsékeltek a drágaságot, amennyire egyáltalán lehetséges — pedig se a vasut nem szállított nekik olcsón, se egyéb kedvezményük nem volt.

A Konzumnak ellenben volt és van sokfajta kedvezménye s a Konzum — jóllehet a magyarországi viszonyokhoz képest igen nagy: 14,000 a taglétszáma — tagjainak tizedannyit se használ, mint használhatna.

Az áruai vagy nem olcsóbbak, mint máshol, vagy nem jobbak, de még az is meg-esik, hogy drágábbak.

A tagok jórésze így persze alig vásárol a Konzumban, s aki vásárol, rendszerint csak a nyújtott hitel kedvéért teszi. Fogyasztó-szövetkezetünknek forgalma alig van, hivatását nem tölti be, nem is töltötte be soha. Pedig ha betöltötte volna, az a *14,000 tag nem vesztett volna éveken át együttesen százezreket*. Akik miatt pang a Konzum, azok az *okai annak is, hogy ezek a száz-ezrek elveszték* Egy nagy csomó bürokratászkodás, egy csomó ostobaság és ilyen nagy üzlet vezetésére való képtelenség s egy adag rosszakarátu haszonlesés: ez a Konzum *átka*. A Máv.-szövetkezet nagy taglétszáma ellenére, nagy pénzt jelentő kedvezményei dacára sem tudott boldogulni, mert fenéig rohadt az egész intézmény.

És mégis kell törődniök vele a vasuti munkásoknak, amint törődtek vele tavaly is. Mi érdek fűz bennünket ehhez a rothadt sajtóhoz — amint a Magyar Vasutas nevezte — melyben eddig csak néhány kukac hizott kövérré? Hát az az érdek, amelyből kifolyólag *meg kellene csinálnunk a Konzumot, ha meg nem volna; az az érdek, amelyből ki-*

folyólag *ujjá kell alakítanunk a Konzumot, mert rossz:* megélhetésünk elemi érdekeiből kifolyólag.

Szilárd meggyőződésünk, hogy *tisztakezü, hozzáértő emberek virágzó intézményt csinálhatnak még a Konzumból*, ha a fogyasztó-szövetkezetet egyesedül a tagok érdekében és ügyes takarékoskodással vezetik. Virágzó intézmény lehet még ez a szövetkezet, amelyhez az áruk olcsósága és jósága nemcsak a mai tagokat köti oda, hanem a vasutasok ezreit szerzi meg új tagokul. Nem mondunk sokat, ha azt állítjuk, hogy a Konzum a mai taglétszáma mellett átlag legalább havi tiz-tizenöt koronát is meg tudna takarítani minden egyes tag számára, ha az illető legtöbb szükségletét nála szerzi be s ha a fennmaradt hasznot nem az aszaltszilva-lovagok s a részvényesek zsebe nyelik el, hanem a tagoknak terítik vissza fogyasztásuk arányában. **Egy tizedrészszel olcsóbban vásárolhatnánk mindannyian**, ha a Konzum talpraállna.

Aki havonta ötven koronányit vásárolna, az negyvenöt koronát fizetne a Konzumban, ötlet kevesebbet, mint máshol. Aki száz koronát hagyna a boltban, a Konzumban kilencvenöt fizetne ugyanazon áruért. Már pedig, ha *Konzum üzletköre kitágul* annyira, hogy életszükségletének legnagyobb részét ott szerezhetjük be, a nagyobb jövedelmű tagok igen könnyen spórolhatnak meg a 10—15 koronát havonta. De ha csak havi öt koronát számítunk, az is óriási pénzt jelent: egy évre hatvan korona egy tagnak s *a tagok összességének évente 840,000 korona hasznot jelentene*. Ugyan, ki gondolja azt, hogy a Máv. ilyen összegű fizetésjavítást és béremelést egykönnyen megad alkalmazottainak?!

Hát nem kész örölség volna-e ezek után veszni hagynunk a Konzumot? Nem ostobaság volna-e tőlünk ujjá nem alkotnunk, mikor olyan kevés fáradságba kerül?!

Igen, ostobaság volna. Annyi, mintha kihajigálnánk a pénzt a sárba. Amelyik vasutasnak van egy csöppnyi esze, az be fogja látni, hogy a Konzumot ujjá kell teremtenünk, ami annyival könnyebb feladat, mert *már tavaly megtette a vasuti munkásság az első nagy lépést a cél felé*.

A tavalyi Konzum-közgyűlés már derekas munkát végzett: *kisöpörte a régi szemétdombot*. De viszont nagy mulasztást is követett el: nem zárta el légmentesen a kisöpört helyiséget s a régi szemét helyett új toladott be. A szemétnek már ilyen a szokása. Az igazgatóságnak csak egyharmadát választotta a közgyűlés olyan emberekből, akik nem úgy vették megválasztásukat, mint az a jószág, amelyiket éhesen engednek ahhoz a jászolhoz, amely elől az imént verték el a másik szarvas állatot, minthogy tulságosan telefalta magát. Nyolc munkástaga van az igazgatóságnak, nyolc ember, egy harmadrész előtt lebeg csak a Konzum

ujjateremtésének célja. Egy harmadrész pedig kétszer kevesebb, mint két harmadrész. A Konzumot még az egész igazgatóság vállvetett erőlködése sem menthette volna meg egy pár hónap alatt a régi rendszer utóbajaitól. Még a 24 tag együtt sem csinálhatott csodát. A nyolc egyedül pláne nem. Annak a nyolcnak elég gondja volt azzal, hogy jól a körmére nézzen azoknak, akik csöbörből-vödörbe akarják juttatni a szövetkezetet. A zsiromdistáknak hosszuk a körmei és még a szentnek is maga felé hajlik a keze körmöstül, s ha valaki nem szenttel, hanem zsiromdistával ül együtt az igazgatóságban, ember legyen a talpán, ha teljesíteni akarja ellenőrző kötelességeit.

A Konzum élére a régi körmösök helyett új körmösök is kerültek. A «magyar ipar pártolása» és egyéb hangzatos címeken a tagok számára, még az erős ellenőrzés dacára is, sok keserű cukrot vásároltak. Most pedig pláne arra készülnek, hogy birtokukba veszik az egész intézményt. A zsiromdisták kézzel-lábbal kapálóznak az ellen, hogy az új közgyűlés ismét ellenőrzőket rendeljen ki mellőlük az igazgatóságba munkástagok képében. A «magyar ipar»-lovagok féltik a gseftet, az őszszakállu próféták nem akarják hiába kínálgatni az aszalt-szilvát. Nem kell munkás az igazgatóságba, mert akkor szabad a vásár! — ez a jelszavuk.

Nos, nekünk pedig meg kell mutatnunk, hogy — eb ura fakó! A mi szövetkezetünk nem lesz zsiromdistákat hizlaló telep. A körmösök elégedjenek meg a szövetségükben szerzett tiszteletdíjakkal, de a bőrünkre ne szerezzenek az ismert módszerrel jövedelmeket. A zsiromdisták már felosztották maguk között a koncot, tán még kockát is vetettek az állásokra, mint az őrkatonák Krisztus köpönyegére. Nos urak, mi sem alszunk; korán méltóztattak inni a medve bőrére! A vasuti munkásság ébren van és tudja, hogy önmagának tartozik vele, hogy a zsiromdisták korrupciót csirájában elfojtsa a Konzumban, amint a régi rendszert tavaly megfojtotta. Sőt tovább is megyünk. Nekünk még akkor sem kellene önök, ha becsületesek, mert még akkor sem céljuk a Konzum teljes újjászervezése, modern alapokra fektetése. Önök sem nem vállalkoznak erre a felelősségterhes munkára, sem nem képesek rá.

Nekünk pedig olyan emberek kellene, akik önzetlenül vállalják ezt a feladatot. Olyan igazgatóság kell, amely nemcsak

immel-ámmal tengődik, hanem gyökerestől megváltoztatja a Konzumot.

Nem személyváltást, rendszerváltást akarunk. Minden tagjára áldásos intézményt akarunk a Konzumból csinálni!

Munkástársak! A Konzumot nem szabad zsiromdisták kezében veszni hagyunk! Akiben van érzék saját érdekei iránt, az új tagokat szerez a Konzumnak és új híveket a szövetkezetet megváltani akaró programunknak!

Magyarázzátok meg minden vasutasnak azt, hogy

mennél kevesebb jövedelme van, annál jobban rá van utalva egy modern fogasztó szövetkezetre.

De magyarázzátok meg azt is, hogy **a legközelebbi Konzum-közgyűlésen minden szavazó-lista drága pénzt jelent a Konzumot újjászervezni akaró munkásjelöltek listája: megtakarított pénzt jelent; a Konzum-korrupciót fentartani vágyó zsiromdisták és egyéb «körmos»-ök listája: sárbahajított pénzt jelent.**

Igy áll a helyzet, s aki nem tőkkelütött, tudja melyiket válaszszá.

Ne igyatok előre a medve bőrére.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Szerkesztő Ur!

Hallotta Ön bizonyára ama bátor vadászok történetét, akik a medve bőrének az árát előre megitták, aztán mikor a vadászon elbukkant a mackó, meg se álltak, míg a fatetejére nem érték Csupán a medve udvariasságának köszönhető, hogy a bátor és előre számító vadászoknak az ijedség természetes következményein kívül egyéb baja nem történt.

Az előre-ivást juttatja eszembe az a történet, ami a mi Konzumunknál történik. Tetszik tudni, hogy április 22-én lesz a közgyűlés, amikor a Konzum tisztikarát megfelelik. Négy darab olyan állásról lesz itt szó, ami díjazással van egybekötve. Az ilyen állás mindig kedves, mert zsiros, sőt mondhatnám — bécsi zsiros. Már pedig a salláriumok mindig kedvesek valának azon urak előtt, akik szívesen vállalkoznak arra, hogy Krisztus koporsóját bizonyos díjazásért őrizzék.

A korteskedés már megindult. A zsiromdisták annyira biztosra veszik a lisztájuk

győzelmét, hogy a tort előre megülték. Olyan atyafiságosan felosztották egymás közt a Konzumot, hogy még az irigység se találhat benne hibát.

Az öreg lengyel zsidó, mielőtt az Ábrahám kebelébe költözött volna, fiai közt felosztotta az országokat. Egyiknek adta Magyarországot, a másiknak Lengyelországot. Bizonyos, hogy egyik fiu sem adta vissza az örökséget és hasznát is vette a jussnak.

A Konzum öreg zsidói egymás között így osztották fel a Konzumot. Csodálatos, hogy a koncon való osztzkodás, amely a legjobb barátokat is össze szokta vesztetni — itt nem csinált háborút. Példátlan egyetértéssel megegyeztek abban, hogy én az leszek, te ez leszel, ő az lesz. Nézzük csak, mit örökölték ezek a jó fiúk egymástól?

Elnökség. Ki legyen az elnök? Ez olyan tisztség, amibe bizonyos tekintéllyel csücsülhet az ember. Azt mondják, hogy a szakáll tekintély, mert hiszen adnak is rá valamit. Kinek van külön szakálla, mint Sarlay János uramnak? A próféta szakállá kismiska hozzá. Ő legyen az elnök! És lesz is. Azt mondják, hogy két álló napig a Szent Antal szobra előtt könyörgött, hogy mulják el tőle ez a keserű pohár, mindazonáltal ne úgy legyen, amint ő akarja, hanem amint a zsiromdisták, t. i., hogy ő legyen az elnök.

Jegyzőség. Ki legyen a jegyző? Ki a legjobb tollu fiu? Ki nézi cvikkeren a világot? Kinek vannak notárius hajlamai? Kinek másnak, mint Breuer-Barabás Ferenc urnak, akit még az uristen is arra teremtett, hogy valaha a Konzum jegyzője legyen. A jegyzői penna elnyerése nemes és régóta táplált ambíciót fog itt betölteni. Az alamizna-szövetség jegyzője egyébként is az önzetlenség mintaképe.

Ugy halljuk, hogy a titkári állásért járó honoráriumot szent borzadással utasította vissza és el nem fogadná, még ha kétszer annyi volna se. Ez megérdemli, hogy a Konzum notáriusa legyen.

Ellenőr. Ki lenne más, mint Somogyi Henrik ur. Ő oly pompásan tud ellenőrizni, hogy öröm nézni. A zsiromdisták azzal akarják megtisztelni, hogy ellenőrré választják. És ő nem fogja visszautasítani, fogadjunk!

Árubeszerzési etőadó. Erre az állásra a jó istenke egyedül Szemere Lipót de genere nem Hubat teremtette. Ez a legpompásabb állások egyike. Neki minden beszerezni valót meg kell tapasztalni, kóstolni, szagolni, nyalni. Szóval gyakorlott nyelv és jó orr kell hozzá.

A „Magyar Vasutas” tárcája.

A mozdonyvezető.

Irta: Kiss Károly.

... Csak olyan szegényes szűkösszobában laktak, mint azok a többi nyomorgók, akik a világnak mindent adnak, de akiknek a világ nagyon keveset vagy semmit sem ad.

A férj mozdonyvezető volt. Neje és két gyermeke — habár csak néha látta őket — volt minden öröme, boldogsága, ami a legnagyobb nélkülözések között is csodás varázserevel köti az embert az élethez. Az ő élete ez a kis család volt.

A gyermekek közül az egyik Jani, a másik Dezső volt. Jani négy éves mult, Dezső pedig most töltötte be a harmadik évet.

Réti — így hívták a férjet — mindig szorgalmas és kötelességtudó munkás volt. Eleinte becsülték is fölebbvalói mindanyanyian; panasz sohasem volt rá. Gyakran még ha hibázott is valamit, hát csak elnézték neki; de amikor megtudták róla, hogy szocialista: — minden dolgában hibát találtak.

Kinevezése előtt, mikor még a műhelyben dolgozott, fizetésjavítást kértek a munkások. Akkor ő is azok között volt, akiket

társaik azzal biztak meg, hogy kérelmüket az igazgatóság elé terjesszék.

Az igazgatóság pedig ahelyett, hogy méltányos kívánalmaikat teljesítette volna: mind elbocsájtotta a megbízott munkásokat.

Réti az elbocsájtás alól csak azért menekült meg, mert tudták, hogy kitűnő munkás, akit nem oly könnyű helyettesíteni.

Meg is mondta neki az igazgató ur:

— Ha maga nem volna olyan megbízható, kötelességtudó munkás, hát maga is elmehetne a gyárak kapuit támogatni... Könyöröghetne, éhezhetne, mint a többi, amíg munkát kap...

Réti ezidőtől kezdve nem lépett fel ugyan követelésekkel, de annál többet tett elve érdekében munkástársai között. Ebédóra alatt nem a pihenésre használta rövid idejét, hanem tanította, nevelte társait, hogy abban az élet-halál harcban, melyet a kenyérért folytatnak, sikeresen állhassák meg helyüket.

Apostolkodásában nem vesztette el a kedvét, ha azt mondták neki:

— Hát hiszen az mind szép, amit beszél, de hát ugy sem tehetünk semmit, mert ha az ember valamit akar, hát rögtön kidobják a munkából; aztán még arra sincs remény, hogy munkát kap, ha kergeti a nyomoruság...

Amikor levizsgázott és később mozdonyvezetőnek t.tték, már nem volt alkalma eszméit terjesztetni; azonban a pártjának lapjait tovább is megvette és olvasgatta szorgalmasan.

Tudta, hogy el van szakítva az emberektől; tudta, hogy távol kell lennie azoktól, akiket még tanítani kell arra, hogy hatalmuk minden jót, minden szépet alkothat, amire csak szüksége van az embernek, hogy igazán boldog lehessen...

Mindezeket tudta; de nem tehetett ellenük. A kenyérért sok mindent meg kell tagadni, amit érez, amit tud az ember...

Mikor a vonat a széles síkságon és a pusztákon keresztül rohogott, — elmerült gondolataiba...

Maga előtt látta azt a sok-sok millió rab-szolgát, akik csak élnek, tengődnek, nem tudva azt, hogy van egy gondolat, amely villámsebesen terjed a földön, amely fölrázza az álmodókat, hogy keszen legyenek, ha majd eljő az, ami új életet hoz, ami emberré teszi az embert: — a jövő forradalma... Látta a szenvedőket, amint kinyújtott kezekkel kenyeret kérnek attól, akinek a vállát még nem nyomta teher, akinek a kezét még nem törte kérgessé a munka... És látta azt is, hogy éhesen távoznak onnan, ahol az élettől, a jóléttől duzzad minden...

Ki mondja, hogy Lipótnak nincs meg mindakettő?

A Konzum emigy osztódott fel. Ezek az állások nem olyanok, hogy ne hoznának valamit a konyhára, mert mind a négyért fizetés jár 120—130 koronát vághat zsebre egy-egy havonként. Azonkívül egy kis aszalt-szilva, bécsi zsír, törkölt kávé teszi kelle messé a hivataloskodás nehéz terheit. A kokuszszirral megkent állások eme felosztása bizonyossága annak a remek egyetértésnek, mely a zsirondisták között van, ha a konk felosztásáról van szó.

Tehát a Konzumot ez a négy ur fogja örökölni. Én nem bánom, de azt mondom szerkesztő urnak, hogy juttassa eszébe azoknak a jó uraknak ama közmondás igazságát, hogy nem jó előre inni a medve bőrére. Lesznek még ezek az urak a fahegyjébe, fogadjunk!

Vasutas.

S Z E M L E.

A szervezetlen Máv. munkások.

Hogy a szervezetlenség mily következményekkel járhat, azt öntudatos munkások előtt nem kell fejtegetnünk. A szervezettség maga az erő, melyen megtörik a munkásérdek ellen intézett támadás, az erőszakoskodás, míg a szervezetlenség az a gyöngeség, mely ki-zolgáltatja a munkást mindennek. Öntudatos munkások maguk harcolnak azért, hogy a szervezetük mentül erősebb, mentül hatalmasabb legyen. A munkások maguk szállnak harcba, hogy minden munkást a maga szervezetébe juttassanak.

Nagyon természetes, hogy a szervezetlen munkás a legnagyobb ellensége a szervezett munkásság érdekeinek. A szervezett munkás érdekeinek előrelőjét látja benne s nem csodálkozhatunk azon, ha a szervezettek mindenütt harcban állanak a szervezetlenségekkel s inkább leteszik a szerszámot, semhogy együtt dolgozzanak azokkal, akik a munkásság összérdekein végigtaposnak azzal, hogy nem állnak a szervezettek táborába.

A «Népszava» című lap írja a következőket:

A csongrádi szervezett beton- és kubikos munkások szép példát szolgáltatnak a múlt héten munkástársainknak. A magyar államvasuti gépgyár hidépítő osztályából több munkás érkezett oda egy mérnök és a főszerelő vezetése alatt, hogy az ottani hidszerelést elvégezzék. A betonírozó- és

kubikos munkások rájöttek, hogy a Máv. munkásai nem tagjai szervezetüknek s ezért kijelentették, hogy nem dolgoznak velük egy munkán s nézzék, hogy mennél hamarabb hagyják hátuk mögött Csongrád kies határát. S hiába dultak-fultak valamennyien, a szervezetlen Máv. munkásoknak távoznok kellett, ha csak nem akarták, hogy a szervezett munkások beszüntessék a munkát. Ezen a lelkén táján tanulnak az urak, de még inkább a munkások!

Bizony tanulhatnának ebből a vasuti munkások legalább annyit, hogy a szervezkedés a munkásérdekek bevehetetlen vára, míg a szervezetlenség, az az árulócsapat, mely ezt a várat ostromolja. És ha a szervezett munkások a csongrádihoz hasonló módon igyekeznek észre téríteni a szervezetlenek hadát, hát nagyon jól teszik.

A munka jutalma.

A Máv. szociálpolitikájának egy igen érdekes és a profithajhászó hetyke urak munkájára igen jellemző képet mutatunk be alábbi sorainkban munkástársainknak. Azoknak a köröknek vezetőférfiai, ahol a zsiros nyugdíjas álláshoz többé-kevésbé egy-egy jól díjazott vezérigazgatói állás is sorakozik, a becsületesen dolgozó munkásokat, kik véres verejtékkel tolják az intézet szekerét s teszik lehetővé a nagy tőke halomra rakását, munkaképességük ideje alatt kihasználják, betegsége, rokkantsága és a fáradságos évtizedek jutalmául, mint a kifacsart citromot, az utcára dobják. A mór megtette kötelességét, a mór mehet. Ez a jelszó a Máv.-nál. Alább egy sor munkástársaink nevét közöljük, kiket alamizna-kegydíjjal tettek ki hosszú szolgálatuk után az utca porondjára. Doró János 18 évet, Juhász István 20 évet, Post Ferenc 11 évet, Kocsi V. 16 évet, Kovács János 21 évet, Bajnóczy 36 évet, Kiss 15 évet szolgált Ennyi ideig szolgálták a derék munkástársaink a Máv.-ot. Dolgoztak, fáradoztak, munkájukba fektették minden erejüket, csak hogy a megelégedést kiérdemeljék. És most mi történt veük? 10 korona kegydíjjal szurják ki a szemüket. Bajnóczy az egyedüli, ki 20 koronát kapott. Most, midőn a munkások filléreiből élőködő napilapokban naponta olvashatjuk a Máv. munkásainak hosszú és buzgó szolgálataik legfelsőbb helyről való elismerését — egy-egy érdemjelben, — célszerű volna, ha a Máv. igazgatósága a keleti pályaudvar fűtőházában, ahol ezek az emberek a munkaerejüket hagyták, egy emléktáblát csináltatna, ezzel a

felirással: E műhelyben dolgoztak azok a munkások, kik évtizedes munkáiknak hű és buzgó elismerésül tíz korona kegydíjat kaptak. Elvégre ez is megemlékezés és ebből bizonyára több tanúságot vonhatnának le a robortoló munkások. Csak rajta dicső Máv. uraink, a ti hatalmatok is hangyatlak már!

Művelt pályafelügyelők — műveletlen munkások.

Ha a hencgesre pályadíjat tűznének ki, az az öt pályafelügyelő, akik a nyilvánosság kizárásával a múlt évben egy memorandumot nyújtottak át a kereskedelmi miniszternek, — az első aranyérmét nyernék el. Nem szívesen foglalkozunk a józan ész ellenkezőjének ezen főmedvényével. Nem pedig azért, mert hiszszük, hogy a pályafelügyelők összesége nem azonosítja magát ezen öt pályafelügyelő agyrémeivel. Ez az öt uri ember — úgy látszik — nagy kanállal ette eddig a műveltséget, mert emlékiratukban azon siránkoznak, hogy társadalmi tekintélyük és műveltségük csorbát szenved, ha III. ad osztályon együtt kell utazniok a műveletlen munkásokkal. Ha ezen szellemi képességükről kell ez öt pályafelügyelő műveltségét megtélnünk, akkor nem II. od osztályu kocsit, hanem kispárnázott és versenylovak számára berendezett luxus-kocsit kell, hogy kapjanak. Mert hiszen szédületes butaság kell ahhoz, hogy egyes pályafelügyelők ahhoz jogot vegyenek maguknak, hogy a műveltség mértékét ők szabják.

De hiszen értjük mi az ilyen urak felfogását, hogy miért műveletlen a munkás? Azt hiszszük, hogy azért, mert a csirkét, tojást stb. hordja hazulról a pályafelügyelő urnak, de nem műveltségének a kedvéért, hanem egyéb más hasznot hajtó dolgokért. Azonban majd elmúlik az is és a cifra nyomoruság betegségében szenvedő pályafelügyelő urak is tanulni fognak a műveletlen munkástól.

Báli tudósítás.

A «Vasuti és Hajózási Hetilap» legutóbbi számában báli tudósítás örvendeztet meg a vasutas olvasókat. Köztudomásu dolog, hogy a vasutasoknak egyéb kívánni valójuk sincs, csupán az, hogy báli tudósításokban gyönyörködhessenek. A «Vasuti és Hajózási Hetilap» legalább így gondolja. Az országos szövetség báljáról, ami e hó 17-én zajlott le, olyan ibolya-illatu tudósítást közöl, hogy

Azután a családjára: feleségére és gyermekére gondolt... Majd sóhajtvá nézte a vonat mellett elrohanni látszó fákat... Szemeibe könnyek gyűltek... Talán arra gondolt, hogy minél inkább rohan előre a vonat, annál távolabb lesz ő családjától.

Leginkább beteg gyermekére, Janira gondolt. Benne volt minden reménye: hogyha majd felneveli, öreg napjaira megkönnyíti gondokkal telt életét...

Állomás közeledett.

A vonat kerekei mindig lassabban csattogtak; majd az állomásra érve, teljesen megállott a vonat. Itt azután sürgönyileg tudatták Rétilvel, hogy gyermeke meghalt...

*

Azóta félév múlt el; ami az idők végtelenségében csak egy pillanat. De annak, aki vágyódott, akinek vesztett reményei voltak: sok idő — egy egész élet...

Rétiéknél minden a régi volt. Ha történt is változás, mióta Jani meghalt, az csak annyiból állott, hogy amíg azelőtt két gyermek vidám játéka igyekezett elűzni szegényes lakásuk egyhangúságát, — ma csak Dezső játszik egyedül. Játéka mindössze csak néhány szögletes fakocka; ezeket egymás fölé rakja, azután, mikor már készen áll a fal: összedönti...

Lehet, hogy nem is azért épít, hogy össze-

dönthesse, hanem azért dönti csak össze, hogy újra építhessen...

A szoba egyik sarkában egy régi, összetört hintaló fekszik. Janié volt. De már akkor is össze volt törve, mikor még élt kicsi gazdája. Most már Dezső sem játszhat véle. Pedig mikor még jó volt, ő is igyekezett elősegíteni pusztulását.

Amikor így ketten vannak anyjával, mindig Janiról beszélgetnek. Dezső ha nyugtalan és Janit keresi, anyja azzal vigasztalja meg:

— Jani elment apával messzire; ha visszajön, hoz majd szép virágokat, olyant amely sohasem hervad el...

S amíg Dezsőt vigasztalta: maga is könnyezett...

Hiába. Az anyai szív mindig ilyen volt. Gyermekeit vigasztalja még akkor is, hogyha együtt éreznek. Eltitkolja, hogy neki is fáj valami, csak hogy gyermekét ne lássa szomorodni.

Közeledett az este.

A gyárakból hazafelé siettek a munkások. Lépéseik behallatszott a kis szobába, ahol Rétiék laknak. Az anyának ilyenkor mindig eszébe jutott, hogy nemrégén ő is így várta haza a férjét, mint a többi családok, mikor még a műhelyben dolgozott.

Az este mindig sötétebb lett. Rétiék lakásának ablakából gyöngye fény világított; majd az is kialudt.

Nyugodni tértek...

Rétiék ilyenkor is dolgoznia kellett; — a vonat sohasem szünetel. Amíg mások a napi munka után boldogan alusznak, addig ő, mint nyugtalan bolygó, a reá bizott vas-szörnyeteggel rohan előre azon az úton, melyet mások jelöltek ki számára...

Aki pedig ily vas-szörnyeteghez szegődik, annak alkalmazkodnia is kell a vashoz, — az pedig sohasem alszik.

Réti most is messzire volt otthonról: két nap óta még nem is aludtatott.

S azért a vonat, amelyet vezetett, bármennyire csattogott is az éjjeli csöndben: Réti kimerülve a tulhosszu munkától, elaludt a gép mellett...

A vonat rohant előre...

Egy állomáshoz közel a vasuti jelző tilosra volt állítva. A pályán teherkocsik álltak... S mielőtt a fűtő észlelhette volna a veszélyt, a vonat egy iszonyu dördüléssel belerohant az előtte álló kocsikba... Később azután Réti holttestét is megtalálták a kocsik alatt.

Othon a felesége és gyermeke még aludtak. Lehet, hogy Dezső talán éppen arról álmodott, hogy ha haza jön apja, neki is hoz majd egy hintalovat... szépét, olyat, amilyen a Janié volt...

a regényes hajlamu lányok szivdobogva olvashatják.

Elmondja, hogy ez a bál «az egészen új és fiatal életképcsoportozatnak volt tárlati színhelye.» Valóságos zöld verset ír prózában arról, hogy a Vigadó csarnoka e bál alkalmával a «szociális kérdések megoldásának a színhelye lett», mert a csárdás-táncolásban egyformán izzadt mindenki. A «Vasuti és Hajózási Hetilap» úgy gondolja, hogy az összes szociális kérdések megoldódtak akkor, amikor az aranyzinóros forgalmi tiszt egyszerre, egy nótára táncolta a csárdást a kék zubbonyos váltóőrrel. Ugy írja legalább, hogy a «szociális eszme varázsereje egyenlősítette a jelenlevőket».

Persze, a «Vasuti és Hajózási Hetilap»-nak teljesen elég az együtt eltáncolt csárdás gyönyörűsége ahhoz, hogy a vasutasok összes szociális kérdéseit megoldassanak. Bánulattal eltelve konstatálja, hogy a «rangban és állásban nagyobbak» nem jégoszlopok, hanem felolvadnak és együtt járnak a csárdást a rangban és állásban kicsiny emberekkel. Mily óriási önfeláldozás! Mily meglepő haladás a szociális kérdések terén! A szegény vasutas csak akkor tudja meg a felebbvalójáról, hogy az is ember, az is kenyérrel és isten-igéjével él, mikor egy nótára egy táncot jár vele.

És ne olvadjon el a vasutas attól a gyönyörűségtől, mikor olvassa, hogy a vasutas bálon Vörös László is táncolt, a drabant miniszter és Baththyány Tivadar gróf is polkázott, a vezérlő bizottsági tag. A bálit tudósítás a megjelent előkelőségek között egyformán felsorolja mind a kettőt. Azaz mégis különbséget tesz köztük. Érti, hogy az a roppant nagy szociális összeolvadás, mely a jégoszlopokat tönkre silányította, a két politikust nem tudja egy csárdásban összehozni. Ugy írja, hogy az egyik megjelent éjjel előtt, a másik jelen volt éjjel után. Ugy látszik, hogy a vasutas bál előkelőségei paktumot kötöttek egymás közt, ki jelenjen meg éjjel előtt, ki éjjel után?

Elég az hozzá, hogy azok, akik a vasuti munkásság szociális érdekeit az éjjel előtt és éjjel után megjelent előkelőségek csárdás táncolásában, az egyhangulag elkurjantott újrál-kban látják kielégítve, nagyon tévednek, csupán a zöld-fejű ujságocskák vete-medhetnek arra a merész gondolatra, hogy politikusan megirt bálit tudósításokkal próbálják kielégíteni a szociális reformokért kiabáló éhséget.

Hjah, urak, simogatással a kutya se lakik jól!

BELFÖLD.

Egy kérdés. Egyik munkástársunk levelet intézett hozzánk, amelyet egyetlen betű változtatás nélkül, helyesírásának hibáival együtt lenyomatunk. A levél így hangzik:

Tisztelt Szerkesztőség!

Egy kéréssel fordulok önökhöz, és kérem legyennek szivesek nekem ezen kérésemet teljesíteni.

Kérésem abban áll hogy lenne szives engem, valamint a többi társaimnak is a mi lapunkban a Magyar Vasutasban arról felvilágosítást adni hogy mi is az a Szocializmus.

Kérem ezt azért miután halottam már többtől is hogy minden munkásnak Szocialistának kell lenni, halottam még az Országos értekezleten is, hogy a többi szervezett munkások is Testvéreink és azokkal nekünk együttessen ketl küzdeni.

Igen ám, de halottam hogy azok Nemzetközies és nem Hazafiyak.

De hallom hogy azok milyen erősen küzdenek a választási jogért amit én helyeslek. De nem tudom mi az a Nemzetközieség, és mi az Szocializmus.

Kérdeztem hogy hát azoknak a Szocialistáknak nem kell-e a Haza? Ezt nem tudom magamnak meg magyarázni hogy ha nem kellene nekik a haza, akkor miért küzdenek jogért és mit akarnak vele csinálni.

Azt hiszem, hogy mind ezt szükséges volna tudni minden munkásnak, azért kérem legyen szives erről

nekem úgy mint több munkástársamnak erről felvilágosítást adni.

A nevémet kérem ne írják ki, mert nem akarom hogy engem ezért talán megrójjanak az itt lévő feljebb valóim.

Még egyszer kérem a Szerkesztőséget, hogy itt a vidéken mi is tisztán lehessünk erről a kérdéstről.

Maradtam Tisztelője

(Névaláírás.)

Munkástársaink tudják, hogy mi minden hozzánk intézett kérést erőnknek megfelelőleg teljesíteni szoktuk. Ez alkalommal azonban meg kell ezt tagadnunk. Azt is megmondjuk, hogy miért. A Magyar Vasutas nem olyan lap, mint a többi vasutas-lap, amely egy klikknek vagy a tulajdonosnak véleményét rá akarja tukmálni az olvasóra.

A Magyar Vasutas tulajdonosa a vasuti munkásság s azokat a véleményeket akarja kifejezni, amit a szervezet többsége kifejezni kíván. Amíg a szervezet azt nem kívánja tőle, hogy kormánypárti legyen, addig nem lesz kormánypárti. Amíg a többség koalíciós politikát nem követel, nem lesz koalíciós. Amíg a szervezet tagjai legalább tulnyomó többségben nem szocialisták, addig a lap sem lehet az. Demokratikus szervezetünk van: nálunk a többség akarata dönt s nem a lap szerkesztőjének egyéni véleménye. A Magyar Vasutas tehát nem foglalhat állást a társadalmi kérdésekben sem jobbra, sem balra, maradnunk kell, amik voltunk: politikailag közömbös lap, amelynek célja a vasutasok gazdasági érdekeinek védelme.

Mivel azonban olvasóinknak mégis érdeke, hogy a társadalmi politikáról (nem a mindennapi parlamenti politikáról van szó, hanem a társadalom nagy kérdéseiről) is olvassanak egyet-mást, nem akarunk elzárkózni az elől, hogy bármelyik munkástársunk felvilágosítást adjon a kérdezőnek lapunk hasábjain.

Mi bármely véleménynek helyet adunk, ha a közlemény tartalma és külső alakja eléri azt a színvonalat, amelyet a Magyar Vasutas minden cikkétől megkíván.

A „Vasut“ jónak látja reflektálni multkori cikkünkre és némi kis leleplezéssel szolgálni a zsiromdistákról. Cikkének elején konstatálja, hogy amit a multkor a szövetkezet megrendült helyzetéről állított: *nem igaz*. A Konzum «125 ezer koronás tartalékalapja érintetlen, a szövetkezet pontosan fizeti kötelezettségeit s az 1905. évi nyereség körülbelül megfelel az előző évinek, úgy hogy ezuttal ismét 6 százalékos osztalékot fizethetnek.» — Keleti Ö. Lajos ur a forgó tőke teljes pusztulásáról szóló rémhíreit «megcsappanás»-ra szállítja alá, majd a következő bölcs tanácsot adja:

Amidőn ezeket megállapítjuk, figyelmébe ajánljuk a szövetkezetnek, hogy alkalmazzanak szakmabeli üzletvezetőt, ki az árubeszerzésnél és átvételnél az igazgatóságot szakszerűen tájékozza. A lemondott üzletvezető-gondnok helyébe másikat nem választottak... Innen van, amiként azt nekünk egy nagykereskedő elbeszélte, *egyes igazgatósági tagok (sőt nem igazgatósági tagok is) házalnak ajánlatokért s a mintákat a zsebükben viszik az igazgatósági ülésre. Az egyik ennek a cégnek a szilváját, a másik amannak a mogyoróját ajánlja s tulajdonképpen egyik sem ért hozzá...*

Szerencsétlennek tartjuk a vidéki fogyasztási szövetkezetek létesítésének eszméjét. A szövetkezetnek ez idő szerint Budapesten (ő), Ujpesten, Miskolcon, Piskin, Szolnokon, Kispeszen, Kolozsvárott és Temesvárott van árudája. Az igazgatóság most tervez egy-egy árudát Debrecenben és Zólyomban. Ha a szükség indokolja és tőkéje lesz hozzá, bizonyára létesít másutt is. Nem szabad tehát ennek a meglevő szövetkezetnek konkurrenciát teremteni, ellenkezőleg az utját egyengetni. Hiszen a szövetkezetnek éppen az a hivatása, hogy nagy tömegben olcsóbban és jobban vásárolhat s minél nagyobb a működésköre, annál inkább megoszlik az igazgatási költség.

A szilva-lovag Sarlay ur s akik a vidéki fogyasztó-szövetkezetekkel ártani akarnak a Konzumnak: a zsiromdisták. Micsoda banda ez a társaság, amelyet még egy Keleti Ö. Lajos is *joggal* támadhat! Pfuj!

KÜLFÖLD.

Vasutas-sztrájk Argentiniában. A nemzetközi szállítómunkás-szövetség titkársága Buenos-Airesből azt a távirati értesítést kapta, hogy a déli vonalakon vasutas-sztrájk tört ki. A vasutársaság Európában próbál sztrájk-törőket toborozni. Az ügynökök verbuválását erőlyesen vissza kell utasítani.

A porosz-hesszeni vasutak csatateréről. Ahol veszedelmes munka folyik, ott a munkás a halállal harcol. A vasuti balesetek igazán valóságos csataterévé változtatják a vasuti üzemet nálunk is, részben külföldön is. Most jelent meg egy miniszteri jelentés, amely felsorolja az utolsó tíz év folyamán történt szerencsétlenségeket a porosz vasutakon. A kisiklások száma 1895-ben 250-re, 1904-ben pedig már 315-re rugott. Figyelemre méltó körülmény, hogy az állomásokon történt kisiklások száma ugyanaz maradt, tudniillik 171, ellenben a nyílt pályán történő kisiklások száma csaknem megkétszereződött, ugyanis 79-ről 144-re szökött fel. Összeütőkés 1895-ben 44, 1904-ben pedig 190 volt. A nyílt pályán és az állomásokon történt kisiklások és összeütőkésések együttes száma 394-ről (1895) 505-re (1904) emelkedett.

1895-ben meghalt és megsebesült a vasut üzemében összesen 1244 személy; a tíz évnyi terjedelmű időszak leforgása alatt ez a szám a legmagasabbra, 1879-re, az 1904. évben jutott el. Vasuti és kiváltképpen üzemi balesetek alkalmával 1904-ben szerencsétlenül járt «önhibájából» 90, a mások hibájából 182 személy. Egy-egy millió szállított utasra a halálos szerencsétlenségek számából 0.08 esett; a sebesültek arányszáma 0.38. Ez a szám az előző 1903. esztendő tekintve, némileg nagyobbodott. A vasut. hivatalnokok és munkások közül 1904-ben szolgálát közben együttesen 401 személy esett el a kenyérért folyó harcban és 870 sebesült meg. Ezeknél az esetéknél az arányszám egy millió vonalkilométert véve alapul 1.04, illetve 2.25. A sorompók helytelen kezelése és saját vigyázatlanságuk következtében a pálya mentén 1904-ben szerencsétlenül jártak közül meghalt 207, megsérült 141 személy. Az öngyilkosok közül a sineken lelte halálát 190. -ben 163, 1903-ban 199 személy. — Bizony, egy-egy kisebb ütközeteken kevesebb embert öl meg a golyó, mint amennyi vasutas itt elpusztult!

A kártérítési törvény alapján a vasuti pénztár 1904-ben az egyes fizetségeket összegezve 1 605,000 márkát, 1903-ban 1.285,000 márkát fizetett ki legnagyobb részét szerencsétlenül járt utasoknak. Jólal többre rug a szerencsétlenül járt hivatalnokoknak és utasoknak fizetendő járadékok ö. szege, ez ugyanis 1903-ban 2.978,000, 1904-ben 2 883,060 márkát tett ki. — Vajjon mit szól ezekhez az óriási összegekhez a Máv, amely szerencsétlenül járt alkalmazottait a templom elé ereszti koldulni s vagy egy garas nélkül, vagy pedig hosszú pörösködés után pár forintnyi «kárpótlással» ereszti szélnek a nyomorékokat és az özvegyet árvástul?

Aki fázik, takarót keres.

Turtsányi Pál alaposan hozzáfogott a takaródzáshoz. Szükségét érzi ennek a műveltetnek, amint ezt ő maga beismerte a f. hó 28-ikán általa kibocsájtott, illemhelyre alkalmas pap rjain.

Mult számunkban megkezdttük a t. reformpárt konzum-igazgatósági tagjainak viselt dolgait megvilágítani. Azt nem is gondoltuk, hogy erre ők ki fognak ugrani a sutból és személtérakodó helyükön, a lapjukban iparkodnak eltussolni mindent, s a lapunkban foglalt állításokat iparkodnak hazugságnak feltüntetni.

Oh, a kis hamisak! Ők maguk sem tudják elhinni, hogy mit csináltak s azt gondolják, ha valamit hazugságnak minősítenek,

már az nem is igaz. Pedig mi ismétljük: a múlt számunkban közölteket teljes terjedelmében *fentartjuk*. Nevezetesen azt, hogy Turtsányi volt az, aki még a tavalyi közgyűlés előtti napokban is a Kiss János gazdával együtt fujta a kigyókövet a vasuti munkásság kivánságai ellen s még a közgyűlés napján is óva intette egy lapban a Konzum tagokat attól, hogy a tavalyi benyújtott indítványunkra szavazzanak. A próféta szakállu aggastyán volt az, aki a testével iparkodott felfogni a Kiss Jánosokat ért támadásokat. Szemere ur volt az, aki az egész igazgatósági üléseket gyerekeskedésekkel iparkodott agyon beszélni.

Kérdjük Szemere urat, hogy pld. az utolsó ülésen, amidőn a cukorbevásárlásról volt szó, mi köze volt ahhoz az igazgatósági tagoknak, hogy ő nem akar egy asztalnál ülni olyan emberrel, ki az ő fürmedvényét a F. M.-tól ellopta? (Ami, ha megtörtént volna is, igazi kulturális tett lett volna.) Hát kell ezen ügy elbirálásához egy Konzum igazgatósági ülés, amiért ön 8 koronát kapott?

Ami a parancsszóval való szavazást illeti, mi hallottunk egy mesét, amelyik azt mondja, hogy ha a csirkének csőrén krétával végig húznak, akkor a csirke nem lát sem jobbra, sem balra, mindig csak a csőrét nézi és azt, aki közvetlen előtte áll. Ön és Somogyi ur éppen így vannak. Turtsányi, a főbába, az önök orrán végig húzza a krétát, s most nem látunk mást, csak Turtsányit, sőt valószínű csirkemódra követik.

Hát Turtsányi uram?! Magát nagyon kelemetlenül érinti az a tudat, hogy a mi embereink nem hunyáskodnak meg önök előtt? Rosszul esik az az egykori hadvezérnek, hogy most szürke munkásokkal találja magát szemközt?

Hogy a lapjuk hazugságokkal nem foglalkozott — amint állítja — ez maga hazugság, amit fényesen bizonyít ugyan az a fürmedvénye, amelyet védelemnek szánt, amely egyszersmind nem felejt el a rendes nyalakodást folytatni.

Egyébként, hogy a fogyasztási szövetkezetet önök nem akarják és nem akarták megvédeni, az tény, azt bebizonyították azzal, hogy konkurrens szövetkezeteket akartak felállítani. Bizonyítja továbbá az ön jegyzői működése, amiért a tiszteletdíjat hónapokkal előre felvette, de a munkát másnak kellett elvégeznie.

És ön, tisztelt öreg ur, említést tesz arról, hogy mi vagyunk azok, kik kitarthatják magukat a Konzum-igazgatósági költségből. Kérdezze meg Turtsányit, a 250 koronáról, amit jegyzői tiszteletdíj fejében előre felvett, a jegyzői tisztségének 2 és fél hónap alatt nem tett eleget s a félhónapi előleggel: 50 koronával még ma is tartozik.

Akinek tehát vaj van a fején, ne menjen a napra s aki piszkos, az ne másat igyekezzék bepiszkolni, hanem — mosakodjék. Turtsányi és Szemere urak azonban főlegesennek tartják a mosakodás műveletét s e helyett piszkolódhatnak, amennyire tőlük telik.

Jövő számunkban még tárgyalunk, de addig is adjuk azt a jó tanácsot, hogy — bujjanak a takaró alá, ha fáznak, különben vizes lepedőt terítünk a fejükre.

Egy pár kérdés „prinz Rohan“-hoz.

Prinz Rohan pimaskodik, mint az már szokása. Veszedelemben a seft, tehát dül belőle a tajték a «vörös»-ök ellen, akik — óh, borzalom! — *tisztakezü* embereket akarnak a Konzum-igazgatóságba. Hogy ez okból prinzh Rohan öfenségét kirugandónak vélik munkáskörökben, arról nem a munkások, hanem prinzh Rohan tehet. Ilyen ember-

nek jó lesz ott maradni, nyakig burkolózva az illatos puhaságban, amelybe belemászott — különben visszanyomjuk s azt nem köszöni meg.

Kérdjük tehát: kívánja-e, hogy ez az eset előálljon?

Kívánja-e, hogy közzétegyük miskolci futásának szomorú történetét?

Kívánja-e, hogy a nagyszöllősi állomás pénztára körül esett «csodák» történetét szelöztessük?

Kívánja-e, hogy nagyszöllősi mentő-angyalainak hiteles névsorát lenyomassuk?

Kívánja-e, hogy a rákos-rendezői pertuskodásról bus románót írjunk a zsirondisták nagyobb dicsőségére?

Kívánja-e a pertu-ivás előzményeinek és a dugva fizetett raktári munkások akkordbírének letárgyalását?

Kívánja-e, hogy beszámoljunk a bevétel-ellenőrség Teréz-körtüti épületében kapott pofonok számáról?

Kívánja-e, hogy elmagyarázzuk a nyilvánosságnak: ki és miért pofozta fel önt?

Kívánja-e, hogy ezen és hasonló adalékokból összeállítsuk élete történetét?

Azt hiszi-e, hogy pályafutásának ilyen elfogulatlan megrajzolása alkalmas lesz a zsirondizmus jól jövedelmező honi iparágának fellendítésére?!

Nyílt levél a kereskedelmi miniszter urhoz!

Nagyméltóságod több nyilatkozatában biztosította a vasutasok számára a szervezkedés szabadságát. Nyilatkozatát, ígéreteit azonban a Máv. vidéki pasái egyszerűen nem respektálják s ha mi ez irányban felszólaltunk, néhány elismerésre méltó, gyors intézkedés kivételével — nem volt meg a kellő hatás. Hogy ez az elnézés, az apró zsarnokok megtűrése hova vezet, arra legyen tanuság Nagyméltóságodnak az alábbi eset, amelynek keretében már nemcsak a mi szövetségi szervezkedésünk akadályozásáról, hanem egyenesen a betegpénztári küldött-választáson üzött erőszakoskodásról van szó.

Szolnokon történt. A szolnoki szertári munkások akartak küldöttet választani. A szertári főnök kiadta a szavazó-lapokat: erre azután megindult a hajsz. Valami Schindelberger nevű szertárfelvigyázót akartak mindenféle hivatalos presszióval, fenyegetéssel, terrorizálással munkástársaink nyakába varrni. Munkástársaink azonban jogaik tudatában elhatározták, hogy Czákó Ferenc munkástárs lesz küldöttjük. Rumi Mihály szertári főnök ur ennek hallatára nekivadult, leszocialistázta és lázította munkástársainkat, akiket azzal fenyegetett, hogy azonnal elcsapat és csendörökkel vitet el a telepről, ha elhatározásuk mellett megmaradnak. A pasa azonban egyelőre hiába toporzékolt: a munkások minden erőszakkal szemben ellentálltak és a Schindelberger-ívet nem írták alá. Kiss Lajos munkástársunk pedig megjelent Rumi Mihálynál és kijelentette, hogy ezen eljárás nem áll jogában senkinek, nemhogy egy szertárfőnöknek. Rumi ur ne csak aláírja a kifüggesztett választási rendeletet, hanem ha már aláírta, hasson is oda, hogy mások is, de elsősorban ő maga tartsa is be. A tárgyalás folyama alatt Rumi Mihály annyira elragadtatta magát Kiss munkástárral szemben, hogy kidobással és kirugással fenyegette és az ajtókat előtte sorban kinyitogatta, hogy rajtuk kényelmesen kiséthasson. Azután engedékenyebb lett a főnök ur és kiadta az ellenszavazó-ívet, de

már másnap újra bevonta. A munkásokkal egymásután iratták alá a Schindelberger-ívet benn az irodában. Az ívet zárt fiókból szedték elő, holott annak nyilvánosan kellene szerepelnie. Egy szertári munkás, ki aláírás miatt jelentkezett, az ív tulsó oldalát is megnézte és megdöbbenve tapasztalta, hogy Schindelberger neve ki van törölve és helyette ott diszeleg Sárközi Manó altiszt neve.

Ez az alak, ez a Sárközi Manó volt az, aki a múlt évben, mint betegpénztári kiküldött egy indítványt tett, hogy a szervezett vasutasok indítványát en block vessék el, ami meg is történt. Ugyanezen Sárközinek a múlt évben szénmanipuláció miatt fegyelmeje is volt. Büntetésből Piskire helyezték, de a betegpénztári közgyűlés után engedték neki ezt a büntetést — valószínűleg sikerült indítványára való gyöngéd célzással.

Ugyanez a Sárközi volt az, aki pár héttel ezelőtt megjelent a szolnoki szervező-bizottságunk ülésén, meghunyászkodva, mint a mopszli-kutya és fölszólitotta a szervező-bizottságot, hogy terelje a munkásokat a Turtsányi-szövetségbe, ő munkásbarát és ő oda fog hatni, hogy a munkások közül való legyen a szövetség alelnöke.

A bizottság megadta neki a méltó választ, mire lekonyult füllel elkullogott.

És ennek a pasának érdekében hamisítanak Szolnokon a szertári munkások bőrére szavazó-íveket!

Ezek után pedig kérdezzük Nagyméltóságod, a Máv. igazgatóságát és az aradi üzletvezetőséget, megtűrik-e a Máv. keretén belül a hamisítást, a pressziót, a terrorizmust? Elkürik-e, hogy svindlivel választásnak meg holmi szénmanipulációkat, csakis azon «érdemüknel» fogva, hogy a munkás-ság ellenségei és a zsirondisták taipnyalói? Elkürik-e, hogy a betegpénztári tízezer és tízezer munkást érdeklő ügyében svindlivel és hamisítással «választott» szénmanipulánsok határozzanak a közgyűlésen? Megtűrik-e, hogy a betegpénztári választások helyi basák kinevezési jogává aljasodjanak s ha már azzá aljasodnak, hát éppen a Máv. szemetét kell a kinevezés «jog»-ának segítségével «munkás-kiküldötté» lenni?!

Választ kérünk, de nem szavakban, hanem tettekben nyilvánuló választ!

„Hiánylatok.“

Az államvasutak adminisztrációjában óriási összegeket emészt fel az ellenőrzési közegek ellátása. Nincs az a szolgálati ág, amelyet agyon nem ellenőriznének és e nagyfontosságokból születik a hiányok egész serege. Mert hiszen minden ellenőrző közeg törekvése oda irányul, hogy működésének eredménye legyen, nem keresvén mi adott okot egyik-másik «hiánylat» megállapítására.

Ily példák egész sorozatát közli velünk egy vonatkisérő lakatos kartársunk, keservesen panaszkodván, hogy bármilyen buzgó és odaadó szolgálat mellett is szabad idejét a hiánylatok elintézése végett a fűtőházi irodában kell eltöltenie.

Eddig csak a számtanban ismertünk lehetlenségeket, de azt megtudjuk kartársaink soraiból, hogy a vasutnál is vannak lehetlenségek.

Nincs nehezebb és felelősségteljesebb szolgálat a vonatkisérő lakatosnál. A kocsi legkisebb alkatrészét felülvizsgálni üzemképesség és hiány szempontjából, nem csekély feladat. Teljesen ki van zárva, hogy egy 100—120 tengelyből álló vonatot, amelynek összeállítása a legtöbb esetben a vonat indítása előtt történik, bárki felül tudjon vizsgálni úgy, hogy azokban ha nem is üzemképességi, de alkatrészhiányt minden esetben észre vegyen.

Mindezen körülményekkel azonban a felelősség nem tördök, és csak egyet ismer, hogy a vonatnál szolgálatot teljesítő vonat-

laktos van, kinek minden körülmények közt minden kisebb sérülést észre kell vennie. Még a bíróságoknál is megállapítják a körülményeket valamely bűncselekmény elbírálásánál a védelem szempontjából, csak a vasutnál nem fogadnak el semmi mentető körülményt a hiánylatok elintézésénél. Amely vonatlakatosnak hiánylata van, akár mérget vehet rá, hogy büntetése is lesz. De ennek az ellenkezője is megtörténik. Például a vonatlakatos csak a vonat indulása előtt veszi észre, hogy valamelyik kocsi nem üzemképes, akkor meg azért büntetik, mert későn jelentette és a vonatnak indokolatlan késést csinált. Ugyanazon eset áll fenn a vonalon is, ha a vonatlakatos egy kocsit a vonatból kilöket. Ebben az esetben meg a szolgálattevővel gyülik meg a baja, aminek szintén csak büntetés a vége.

Számos esetet lehetne még felsorolni, hogy milyen ellentétes körülményekből kifolyólag kénytelen a vonatlakatos a rendbüntetés adóját leróni. A szolgálati főnökök ahelyett, hogy a szolgálat elvégzésére egy egységes rendszert állapítanak meg, a büntetések rendszerét állapították meg.

Most van alkalmuk a vonatlakatosoknak is ezen állapotokból kiemelkedni. Most jött el a pillanat, hogy nem az alázkodással, hanem az összetartás csudás erejével megváltásukat előkészítsék. Buta is, gyáva is, elveszett is az a vonatlakatos, aki most ezt az alkalmat nem ragadja meg. Ha valamelyik közülük még nem tudná felfogni és méltatni szervezkedésünk nagy célját, magasztos hivatását: ne nyugodjon mindaddig, míg minden egyes vonatlakatosnak meg nem magyarázta azt. A vonatlakatosok szervezését minden fűtőháznál meg kell kezdeni, nem holnap, nem holnapután, hanem rögtön, mert a vonatlakatosok helyzete tarthatatlan és nyomoruságos.

Pályafentartási munkásokhoz!

Sokszor és nagyon sokszor megirtuk már a lapok hasábjain, hogy az államvasutak pályafentartási munkásainak helyzete milyen nyomoruságos, hogy az életnek mennyi küzdelmével kell megbirkóznia azért a kis éhbérért is, hogy szegényes életét valahogy tengesse.

Kora virradattól késő estig, vízben-fagyban, hőségben és hidegben egyaránt kell dolgoznotok száraz kenyérért. Egész héten keresztül nem látjátok családtagjaitokat, piszkos és miazmákkal fertőzött laktanyákban kell hevernetek és boldogok vagytok, ha jó az idő és minden bokor szállást ad. Anélkül, hogy többi munkástársainknak helyzetét irigyelnénk, bátran állítjuk, hogy nincs elhagyatottabb munkása a Máv.-nak, mint a pályafentartási munkás.

Meddig türjük ezt pályafentartási munkástevéreim! Ezt tovább türni nem lehet.

Magyarországon nincs oly foglalkozásbeli munkásszakma, mely harcot ne folytatott volna az emberi megélhetésért. Számos helyen a munkások ki tudták küzdeni a rövidebb munkaidőt, a jobb munkabért, egyedül a pályafentartási munkások legyenek azok, akik összetett kézzel nézzék nyomoruságos helyzetüket? Nem; mert már nekünk is kezd virradni. Egy szebb és boldogabb jövő hajnala dereng, melynek fénye majd kinyitja a pályamunkások szeméit is.

Nehéz küzdelmek után a szervezett vasutasok országos bizalmiférfi-értekezlete elfogadott egy határozati javaslatot, melynek alapján a pályafentartási munkások egy jobb és boldogabb jövőt küzdhetnek ki maguknak.

Ehhez azonban az első lépés az, hogy legyünk mindnyájan testvérek a szervezett vasutasok táborában. Legyünk egyek és világosítsuk fel egymást, mert enélkül sohasem küzdjük ki emberi megélhetésünket. Ha az egész pályafentartási munkásság egyet akar, ha a szervezkedés munkájával, min-

den munkástársunkban tesztvért látunk s ha szervezkedünk, már győztünk is. Oly hatalmas tábor, mint a pályafentartási munkások, ha szervezve vannak, nem győzhet le senki sem. Senki! Ezt halljátok, ezt hirdesétek pályafentartási munkások mindenütt és mindenkor. Szervezkedjünk mindannyian pályafentartási munkások, akár ipari, akár napszámos munkások vagyunk, egyetlen hatalmas szervezetben.

Ha ezt megteszitek, nem lesz messze az idő, hogy minden jogos és igazságos követelése teljessé váljon.

Ezideig még csak alázatosan kérni sem mertetek, mert szervezetlenek voltatok. Ha szervezve lesztek, férfiakhoz méltó módon szállhattok sikra, sőt követelhettek is, mert szervezettek és erősek lesztek. Mindezt a többség jól tudja, hogyha szervezetlenek vagytok, legjobb esetben alamizsnát nyújt felétek, de ha erősen szervezkedve vagytok, akkor tisztességes fizetés a bérétek.

... A szervező-bizottság az emlékiratot kidolgozta és felkarolta mindazon kérdéseket, amelyek égető sebei a pályafentartási munkásoknak. A minimumra szabott bérielletmény, a rendezetlen munkaidő, a türethetetlen laktanyaviszonyok, a nyugbér-intézményünknek mostohasága, a díjmentes utalványok szükségszerű elvezése stb. mind olyan kérdések, hogy szervezetünknek teljes erejével kell ezek megoldására törekedni. Azonban minden egyes pályafentartási munkásnak tisztában kell lennie, hogy ha emlékiratunkat be is adjuk, bármint intéződjék el a sorsa, nekünk szervezett vasutasoknak ez nem végcélunk. Éppen mint a természet fejlődésében nincs szünet, éppen úgy a mi mozgalmunkban sem szabad, hogy nyugalom és csend legyen. Tisztába vagyunk, hogy kérelmeinknek minden egyes pontját nem fogják odafent teljesíteni. A mai államhatalom nem úgy van berendezve, hogy a legszegényebb munkás gazdasági érdekeit mozdítsa elő, hanem ellenkezőleg.

Legyünk tehát tisztába azzal, hogy bármilyen csekély eredményt is érünk el, azt csakis szervezkedésünk erejének köszönhetjük. Minél jobban erősítjük szervezetünket, annál biztosabb érdeleinknek eredménye. Küzdelmeink eredményeinek a mérlegén a szervezkedés sulya a mérték.

Pályafentartási munkások! Amerre csak sinek befutják az országot, ne maradjon telen egy se közületek. Most erős és harc-edzett férfiakra van szükségünk. Közös, nagy cél felé indulunk veletek. Tudjátok meg, hogy míg célunkat csak félig is elérjük, rögs, akadályokkal telis lesz az út.

De ti, agyonsanyargatott pályafentartási munkástevéreim, ne féljete a küzdelemtől, a jövőtől. Minden szervezett pályafentartási munkás egy-egy szikla, amelyen megtörrik a közvetlen felebbvalói elnyomatás. Munkára hát pályafentartási munkások! Erősebben, mint eddig, üldözzük az öntudatlanságot, gyűlöljük a lusta nembánomságot, hogy mindenki bejőjjön a szervezetünkbe.

A hét folyamán még megjelenik a pályafentartási munkások emlékirata, kérjük bizalmiférfiainkat, hogy ha nem is tartoznak a pályafentartási munkásokhoz, terjeszszék emlékiratunkat mindenütt a pályafentartási munkások között. Ne legyen egy pályafentartási munkás sem, aki emlékiratunk tartalmát ne ismerné.

Szervezeti ügyek.

Pályafentartási munkások több helyről kérést intéztek hozzánk az országos értekezlet idejére vonatkozólag. Minthogy a központi szervező-bizottság ebben az ügyben még nem döntött, tehát nem is adhatunk határozott választ. De gondunk lesz rá, hogy munkástársaink idejekorán megkapják az értesítést.

Felhívás! Mindazon Máv. alkalmazottak, kik a St. E. G. nyugbér-ala-nak tagjai, f. évi április hó 1-én d. e. 9 órakor Ujpesten, Árpád-út 110. sz. alatt (Hyros Ferenc vendéglőjében) tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek *Az egybehívók.*

Felhívás! Valami névtelen, titkos levelezője van Érsekújvárnak, aki a műhelyfőnökségnél már több ízben több munkástársunkat denunciált. Nem tudjuk, hogy ki a névtelen rágalmozó, de sejtjük, hogy szervezetünk ellen esküdtek össze s ezzel az egyetértést akarják megbolygatni... Ha az ipse valakit valamivel rágalmozni mer, vagy akar — ám tegye azt nyíltan. Addig is, amíg rászabhatjuk a pirosnadrágot, erkölcsi kötelessége minden szervezett munkásnak a névtelen levelezőt kutatni.

(Aláírások.)

GYŰLÉSI TUDÓSÍTÁSOK.

Pályamunkások gyűlése. A Budapesten és környékén dolgozó pályafentartási munkások f. hó 24-én este 8 órakor igen szép sikerült gyűlést tartottak a «József főherceg»-szálló nagytermében.

Az egybehívók nevében Ujváry Henrik munkástárs nyílt meg az ülést, melynek vezetésére elnökül Bogárdi József munkástársat, jegyzőül pedig Németh János munkástársat ajánlj, amit egyhangú lelkesedéssel elfogadtak.

Az első szónok Pászti Károly munkástársunk volt, kit a szervező-bizottság küldött ki. Eljöttem — ugymond — önök közé és pedig azért, mert itt is, úgy mint a Máv. valamennyi alkalmazottai között akad tenger sérelem, de önökre vonatkoztatva már kevés a «tenger» jelző. Télviz idején, jégben, fagyban; nyáron pedig a nap égető sugarai alatt dolgoznak és ha én el akarnám azt a sok-sok panaszt mondani, éjfélig nem lennék készen.

Vázolom azonban a fő sérelmeket, egyben ki fogom emelni azt, hogy a Vasuti munkások országos szervező-bizottsága hogyan akarja a bajok elhárítását keresztülvinni.

Nem sok ideje annak, hogy a munkások legnagyobb része még csak azt sem tudta, hogy mi illeti meg őt jogosan és mi nem, de amikor tudatára ébredt annak, teljes erejének megfeszítésével iparkodott odahatni, hogy anyagi érdeke kellőképpen meg legyen védve. Az ilyen öntudatra ébredésre önöknek van szüségük elsősorban. Napi 1 korona 60 fillértől 2 koronáig változik a napi-bér és emellett a bánásmód a lehető legrosszabb, a feljebbvalók gorombák. A pályafelvigyázók a lehető legmozdatlanabb szájjal beszélnek önökkel, de csak abban az esetben, ha önök azon szerencsétlenek közé tartoznak, akiknek nagy tarisznyát hozniok nem lehet azért, mert nem engedi a nyomoruság. Az asszony napszámba jár; a gyermeket az utca neveli, de nem a káradalom hasznos tagjává, hanem annak kárára, szegényére. Minderről önök nem tehetnek, de a szegény az államé, melynek munkásai önmagukat fentartani nem tudják.

A Vasuti munkások országos szervező-bizottsága foglalkozott az önök ügyével és a közel jövőben egy memorandumot fog az illetékes hatóságnak az önök helyzetéről vonatkozólag benyújtani.

Utána Kahán Zoltán munkástárs emel szót, beszél arról, hogy mily ártos reakció nézve az a *nagytarisznyás rendszert*. Majd Homok András munkástárs szóval felhívja a pályamunkások figyelmét saját nyomoruságukra, kérve őket, térjenek észre tegyenek meg minden lehető helyzetük javítása érdekében. Majd felkéri a szervező-bizottság jelenlévő tagjait, hogy foglalkozzanak ügyükkel és szálljanak sikra ügyük érdekében.

Jäger Imre munkástárs felel a szervező-bizottság nevében Homok munkástársnak, elmondja mindazt, amit a pályamunkások

hónapig fizetést, ugyan hogy esnék nekik? Ehhez jár még az a rendkívüli finom bánásmód, amit igen tisztelt Schanek művezető ur használ. A bér munkásoknál ez a művezető ur kezeli az utalványokat és *százalékot annyit ad, amennyi jól esik*. A műhelyi napszámoknál sem jobb a helyzet. Itt van például, hogy egy napszámos nem tudta *másfél óra alatt* a mozdonyt gözbe hozni, ami 3 órát vesz igénybe, *kapott érte 4 korona büntetést*. Itt duhajkodik Grubbmüller József nevű művezető ur, aki nem használ egyéb szavakat, mint *«büdös paraszt»*, *«tetves paraszt»*, *«én vagyok a parasztnak az istenük és ha akarok adni, adok, ha nem, hát elveszek*.

Figyelmeztetjük ezen urakat, hogy mi is emberek vagyunk és nem állatok, vagy ha dicsőségükre válik, hogy minden héten napvilágot lásson a becses nevük, ám csak rajta, mi rajtunk nem mulik.

Rákosrendező. (*Olajgázgyári munkások helyzete.*) Dante poklára emlékeztető állapotok lehetnek azokhoz hasonló, amilyenek a Máv. Rákosrendezői olajgázgyári munkásoké. Eddig csak azt tudtuk, hogy azok a körök, melyek hivatva vannak a szegény munkások érdekei felett intézkedni, nem törődnek azzal, ha a munkások bármilyen éhbérért dolgoznak, de hogy azzal se törődjenek, hogy oly munkahelyen, ahol már magában a mérges gázok kiömlése is veszélyes az egészségre, azt nem tudtuk. Pedig — elég szomorú — de úgy van Rákosrendezőn, ahol a gáz-kályhák oly rossz állapotban vannak, hogy a kiömlő gáz a legerősebb tüdejű embert is beteggé teszi. Felhívjuk erre a körülményre az igazgatóság figyelmét, mert úgy látszik, Munkhart művezető, kinek ez a gondjai közé tartozik, nem a kellő szakértelmet sajátította el, hanem a munkásokkal való gorombaságot. A kályhák üzemképességéről és jó állapotáról meggyőződni, nem tartja feladatának, s amiatt azután nem csak a munkások egészsége van veszélyeztetve, hanem az állam is károsodik a kiömlő gáz hasznavehetetlenségéből kifolyólag. Sürgős intézkedést kérünk tehát a munkások egészségének érdekében!

Bpest nyugoti p. u. (Fűtőházi állapotok.) Vörös László kereskedelmi miniszter egy leiratában egyszer azon megjegyzést bátorított tenni, hogy nincs tudomása arról, hogy a vasuti szolgálati főnök urak gorombán és igazságtalanul bánnak alárendelt személyzetükkel. Mi hozunk tehát tudomására eleget s egyben sürgős orvoslást kérünk az ilyen basák őrlőgései ellen. A nyugoti fűtőháznál van egy ilyen magát főmérnök urnak nevező basa, aki különben 1 koronáért Fenyvesi Samu névre hallgat. Ez az ur nem csak a munkások erejével, hanem még életbiztonságával is rendelkezik. Réá kell mutatnunk egy rendeletére, s ha az legközelebb ismét balesetet idéz elő, a felelőséget egyenesen reá hárítjuk. Ez az élet-halál felett rendelkező ur tudniillik kiadott egy rendeletet, hogy a szikrafogó a gépnek begyújtása előtt és a hazajövétele után azonnal ki- illetve betétessék. Tekintve azt, hogy a szikrafogót kivenni meleg állapotban rendkívül nehéz, amihez hozzájárul még, hogy csak félkézzel tud a munkás dolgozni, mert másik kézzel magát kell fentartania, aminek következménye, hogy a munkás könnyen egyensúlyt veszít és leesik a gépről. Ilyen baleset már előfordult, de hasztalan, mert a főmérnök ur, ha valaki nem teljesíti ezt a kötelességét, minden védelem meghallgatása nélkül 2—3 koronára bünteti. Külömben is a főmérnök ur két kézzel szórja legcsekélyebb dolgokért a büntetést, a koronás büntetéseket csak úgy adja, mintha a szivarra gyújtásáról volna szó. Figyelmébe ajánljuk ezt a kérdést a balparti üzletvezetőségnek, mert nem lehetjük, hogy az ü. v. a munkásaitól oly kötelességek elvégzését kívánja, amely életveszedelemmel jár. A főmérnök ur pedig jobban teszi, ha hiányos szakismeretét nem pedig a munkások büntetését szaporítja.

Debrecen. (A bacillus.) A nagytudomány professzor urak kiderítették, hogy a bacillus ártalmas féreg, ami megöli az embert. A közegészség szempontjából nem szabad az embernek oda köpni, ahova akar, hanem közforgalomnak örvendő helyeken muszáj a köpöcsészékbe köpni. A publikum közegészsége szent még a Máv. előtt is, s ezért elrendelték, hogy az állomásokon köpöcsészék legyenek. Azt is elrendelték, hogy eme csészéket a vasut emberei tisztítsák. Ha már a köpésben van bacillus, annyi bizonyos, hogy a teleköpődött csészében még több van. A vasut embereit, a szegény irodaszolgákat miért nem akarják megölni ezektől a veszedelmes állatoktól? Az irodaszolga is enber s ha az utazó publikumnak árthat a bacillus, ezt a tapintatot és jóakaratot nem lehet róla feltételezni, hogy a Máv. irodaszolgaival szemben kiméletebben járna el. Már pedig az irodaszolgáknak közvetlen érintkezést kell fentartani a bacillus-népséggel.

Az igazgatóság azt elrendelte, hogy a köpöcsészék tisztán tartandók, tehát azokat napról-napra ki kell mosni. Az irodaszolga pusztá kézzel esik neki a milliónyi bacillus tömegnek, mert hiszen olyan eszközről, pl. kerek keférről nem gondoskodik senki, amivel azeket a csészéket tisztára lehetne mosni. Kézzel kell ezt a munkát végezni, azzal a kézzel, amely a poharakat is mossa. Miután az irodaszolgákat a különböző nyavalyák ellen még eddig nem oltották be s a bacillusokat sem bírták arra, hogy a szegény irodaszolgákkal kiméletesen bánjanak, az egyszerű megoldás kedvéért ajánlatos volna holmi tisztító kefék beszerzéséről gondoskodni azoknak az uraknak, akik néha-napján a vasutasok közegészségéről is álmodnak.

VEGYES.

Felülfizettek a pécsi Máv. műhely munkásainak 1906 február hó 17-én tartott táncestélyén. Löwi Ernő 2, özv. Pintér Józsefné 5, Szigeti N. gyógyszerész 10, Engel Adolf és fia 5, Keresztény János gyógyszerész 10, Straszer József vendéglős 6, Rudle Ignác gépgyáros 5, Földvári Ferenc vendéglős 5, Zsolnai Miklós gyáros 5, özv. Sipóc Istvánné gyógyszerész 10, Szabó Ignác hentes 4, Schmid András vendéglős 6, Reinics Henrik hentes 3, Cserta Vince kávé 3, Lach Henrik 5, Járányi István bábos 1, Hankó Gyula főmérnök és műhelyfőnök 10, Pfeifer Károly mérnök 5, Szigeti Lajos mérnök 5, Póhl Gyula művezető 3, Siklódi Tamás művezető 2, Kotró Márton 3, Lakatos János 1, idsb. Büttl János 1, Mateovics István 1, Barakovics József 1, Prasznik János 1, Bányai Mihály 2 k, N. N. 40, N. N. 40, N. N. 40, N. N. 40, N. N. 40 f. Összesen 123 korona. Ezuton is köszönet mond az adakozóknak a pécsi Máv. műhely rendező bizottsága.

A debreceni vasuti munkások 1906 március 31-én a «Margit-fürdő» dísztermében szinpadai jelenetekkel egybekötött *táncvigalmat* rendeznek. Beléptidij személyenként 1.20 K. Előre váltva 1 K. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövedelem a vasuti munkások orsz. szövetségének debreceni csoportja alap javára fordítatik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

INNEN-ONNAN.

+ **Az Északi főműhely III. a) osztály kovácsai** lelkes ünnepélyt rendeztek e hó 17-én este Kispesten munkástársunk, Dobozy Károly 25 évi fáradhatatlan munkásságának tiszteletére. Az ünnepélyt Brauner Vilmos nyitotta meg szép beszéddel, utána Német Károly lelkes szavak kíséretében adott át egy értékes emléktárgyat munkástársai nevében az ünnepeltnek, aki meghatottan köszönte ezt meg. Az ünnepség jó sikerrel és jókedvvel reggel ért véget.

+ **A pályáőr sorsa.** Megrendítő katasztrófa történt tegnap Kisterenne és Pálfalva közt a vasuti vonalon. Hanyi Benedek vonalórt tegnap este a 303. számú gyorsvonat elgázolta s *halálra gázolt testét mintegy 80 méter távolcágra cipelte* a lokomotív a töltésen, úgy hogy a szerencsétlen ember teste teljesen összeroncsolódott. Testének összemarcangolt részeit csak nagynehezen tudták kiszedni a lokomotív kerekei közül. Hanyi

fiatal feleséget és egy tizennégy hónapos árját hagyott hátra. A szerencsétlen ember halálát végzettségére és megdöbbentővé teszi az a körülmény, hogy három esztendővel ezelőtt a tragikus halállal elpusztult vasutas édesapját, aki szintén pályáőr volt, *ugyanazon a helyen és ugyanaz a vonat gázolta halálra*, amely a fiatal Hanyi családját fosztotta meg támaszától. — Ime, a Máv., mint nemzedékek nyomogatója és gyilkosa!

+ **A boszniai vasutasok.** Szerajevéből jelentik: A Szerajevótól a keleti határig legutóbb kiépített vasuti vonalon tegnap indult az első tehervonat Visegrád felé. A pálya 170 méter. hosszú és 99 átáguton vezet keresztül. Néhány hét múlva a pálya egész a török határig elkészül, mire aztán az egész vonalon megindul a forgalom.

+ **Le az I. osztályiai!** Németországban igen gyakran fölmerült már az az indítvány, hogy be kellene szüntetni az I. osztályt a vonatokon. Ennek főoka az, hogy Németországban a legtöbb gazdag utas a II. osztályial is meg van elégedve, sőt a jómódu polgári elem a III. osztályt is előzönl. Aki nem riad vissza a fapadok keménységétől, az igen jó társaságban utazhatik a legolcsóbb helyen is. Mostanában ismét sürgetik, hogy kár német vasutakon az I. osztály fentartása, amely úgy sem hozza meg a kellő jövedelmet. Ezuttal arra a merényletre hivatkoznak, amelyet a berlin—drezdai gyorsvonaton az I. osztályban egyedül utazó Zitsevitz kamarás ellen el. Az agg kamarás magányosan ült a kupében, aminthogy az I. osztályu utasok főcélja az, hogy lehetőleg egyedül utazzék. A vasuti rabló azonban éppen az I. osztályt keresi fel, ahol a vagyonosabb utasokat sejtí. S így esnek meg éppen itt a rablógyilkosságok, mint elhagyott uri házakban is, ahol valami magányos gazdag él visszavonultan. Ezért is hangzik fel ismét Németországban a jelszó: *El az I. osztályial!* — És amit költésékimelés szempontjából nem tették meg, (pedig hány kategória kérését lehetett volna belőle teljesíteni!) a pénzes utasok kényelme kedvéért majd talán megteszik a pénzes urak személyi biztonsága érdekében.

Szerkesztői üzenetek.

Raktári munkás Bpest. Ön azt kérdezi tőlünk, hogy igaz-e, hogy a vígadói bálon Turtsányi pertut ivott egy raktári munkással. Honnan tudjuk mi ezt, hiszen mi nem voltunk ott. De mi semmi esetre se hisszük, mert hiszen most nem volt akkord-fizetés.

Kiss Lajos pályafelügyelő Óbuda. Tudomásunk van arról, hogy ön a munkásai fölött úgy rendelkezik, mintha csak teljhatalommal volna fölruházva. Még értenénk azt, ha önnek ezért valami különös jutalék járna, de mikor valakinek vaj van a fején, minek megy a napra. Jó lesz tehát abból a viselkedésből engedni, mert mi is fogunk aztán bizonyos dolgokról beszélni.

Pártos fűtőházi főnök urnak Üszögh. Kérjük a fűtőházi főnök urat, sziveskedjék a hivatalos lapokat akkor is olvasni, mikor nem a saját, hanem a munkások érdekéről is szó van benne. Különösen ajánljuk figyelmébe a hivatalos lap ez évi első számát, amelyben a munkások nyolc napi szabadságáról van említés. Nem illik egy fűtőházi főnök urnak tájékozatlannak lenni.

R. Sz. M. Arad. Kérelmezzék az ottani üzletvezetőségtől előbbeni kedvezményeik visszaállítását!

Hatvani fűtőházi munkások. Kérjük szives türelmüket. Rövid idő alatt mozgalmat indítunk az összes fűtőházi munkások érdekében.

Déli vasut pályamunkásai már ezelőtt 2 hónappal beadták fizetésjavításra vonatkozó kérvényüket az ottani osztálymérnöknek. Ezideig még egy betűt se láttak, hogy mi a válasz rá: *Mérnök ur, ön még tovább is az asztalán tartja a kérvényt?*

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Braucz Döme könyvnyomdája Budapesten, VII., Amazon-u. 6—8

C SERE.

Mely kocsilakatos volna hajlandó a pécsi műhelybe cserélni? Cim a kiadóban.